

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اخلاق ، قوانین و مقررات پرستاری

F. Abdollahi , MSc of Nursing, Faculty of Nursing & Midwifery School, Qazvin University
of Medical Science

سوگندنامه پرستاری

به نام خداوند بخشنده مهربان

بارالها، تو را سپاس می گویم، که افتخار خدمت به انسان را به من عطا نمودی،
و من را در دایره لطف و عنایت خود قرار دادی، تا پرستار باشم.
من در پیشگاه با عظمت و در مقابل این جمع، به این کتاب آسمانی سوگند یاد می کنم،
به تمامی انسانها از هر رنگ و نژاد و ملیتی، احترام گذاشته و با تمام توان، در راه ارتقای سلامت آنان بکوشم.
همواره به استیلا و کسبی که به من آموزش داده اند؛ احترام بگذارم.
من سوگند یاد می کنم، همواره علم اخلاق و صداقت را، سرلوحه کار خود قرار دهم،
و سلامت مددجویان را، بر همه چیز مقدم بدانم، و راز نگهداری بیماران باشم.
به خداوند تبارک و تعالی سوگند یاد می کنم، تا با تمام توان، از هیئت حرفه ای خود دفاع نمایم.
من سوگند یاد می کنم، دانش و مهارت خود را همواره ارتقاء دهم، و در هیچ زمانی از آموزش غافل نباشم.
من در پیشگاه پروردگار یکتا سوگند یاد می کنم، همواره در جهت حفظ استقلال و سربلندی ایران اسلامی کوشا باشم.

تعریف اخلاق و قانون:

اخلاق ضوابط مربوط به درست و نادرست بودن رفتارها است.

تفاوت گذاشتن بین اصول اخلاقی با مذهب، سنت ها و قانون حائز اهمیت می باشد.

زمانی که مسئولیت پرستاران در ارائه مراقبت افزایش می یابد بسیار مهم و حیاتی است که جنبه های اخلاقی فعالیت های خود را شناسایی و در تصمیم گیری ها اصول اخلاقی را مد نظر داشته باشند.

قانون معیار رفتاری است که توسط دولت وضع شده و به اجرا در می آید.

شیوه ی اخلاقی :

شیوه اخلاقی دارای ۵ اصل کلیدی است:

✓ استقلال فردی (Autonomy)

✓ سودمندی (Beneficence)

✓ مضر نبودن یا خیر خواهی (Do not harm)

✓ عدالت (justice)

✓ تعهد (Fidelity)

نظام نامه های اخلاقی :

نظام نامه اخلاقی یا کد های اخلاقی مجموعه اصول اخلاقی است که به وسیله همه افراد یک حرفه پذیرفته شده است.

انجمن پرستاری امریکا و شورای بین المللی پرستاران نظام نامه های پذیرفته شده گسترده ای را دایر کرده اند.

این نظام نامه ها دارای اصول پایه ای یکسانی هستند که شامل:

- ✓ پاسخ گویی
- ✓ مسئولیت پذیری
- ✓ راز داری
- ✓ صداقت

ارزش ها :

یک ارزش باور شخصی درباره میزان اهمیت یک عقیده، نگرش، سنت یا هدف می باشد بر رفتار افراد تاثیر می گذارد.

وظیفه پرستار برخورد بی طرفانه با ارزش ها ست خواه پرستار و بیمار از ارزش های مشابهی تبعیت نمایند خواه نه در هر حال پرستار در قبال بیمار تعهد و مسئولیت دارد.

تشخیص ارزش ها برای حرفه ی پرستاری بسیار سودمند است.

پرستاران می توانند ارزش هایی را که انگیزه ای برای رفتارهای بیمار به شمار می آیند بشناسند.

یکی از ویژگی های خدمات پرستاری احترام گذاشتن به شأن انسانی است.

منشور حقوق بیمار

کد سند: ۱۰/۰۰/۰۰/۱۴/۰۰

محور اول
دریافت مطلوب خدمات سلامت
حق بیمار است.

محور دوم
اطلاعات باید به نحو مطلوب و به
میزان کافی در اختیار بیمار قرار گیرد.

محور سوم
حق انتخاب و تصمیم گیری آزادانه
بیمار در دریافت خدمات سلامت
باید محترم شمرده شود.

محور چهارم
ارائه خدمات سلامت باید مبتنی بر
احترام به حریم خصوصی بیمار و
رعایت اصل رازداری باشد.

محور پنجم
دسترسی به نظام کارآمد رسیدگی
به شکایات حق بیمار است.

دفتر حاکمیت بالینی

قوانین و مقررات پرستاری :

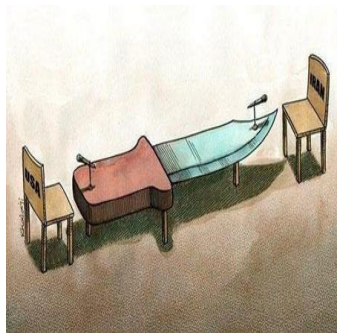
جرائم (Crimes) :

کاری نادرست علیه شخص و اموال او که عملاً علیه جامعه در نظر گرفته می شود جرم نامیده می شود.

شبه جرائم (Torts) :

ارتکاب به کاری نادرست توسط یک فرد علیه فردی دیگر یا اموال وی شبه جرم است.

~~FRAUD~~

شبه جرائم عمدی :

- ✓ تهدید و ایراد ضرب و جرح
- ✓ هتک حرمت
- ✓ تهاجم به حریم خصوصی
- ✓ حبس ساختگی
- ✓ کلاهبرداری

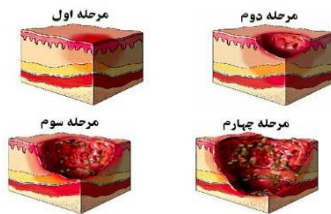
شبه جرائم غیر عمدی :

- ✓ قصور و تخلف

مثال هایی از تخلف :

✓ اختلال در زخم پوستی بیمار سالمند بدتر شده است متعاقب آن به نظر می رسد پرستاران نسبت به برنامه درمانی زخم فشاری آگاهی نداشته، درمان وجود ندارد.

✓ مردی به تازگی تحت درمان با انسولین قرار گرفته و بدون آگاهی از ارتباط میان غذا، ورزش و انسولین و تنها پس از تزریق انسولین توسط خود از بیمارستان مرخص می گردد. بیمار پس از دو هفته با کاهش شدید قند خون ناشی از تجویز بیش از حد انسولین در بیمارستان پذیرفته می شود.

مثال هایی از تخلف :

✓ بیمار چاق با سابقه نارسائی گردش خون بعد از عمل بزرگ شکمی مکرراً دچار آمبولی می گردد، بیمار پس از آمبولی وسیع ریوی فوت می کند، خانواده بیمار اظهار می کنند که هیچ پرستاری در مورد تشویق به حرکت وی با ایشان مشاوره ننموده است.

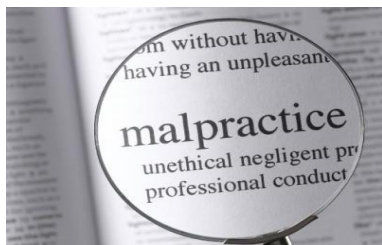

✓ مردی بیمار از بخش اورژانس با عصا مرخص می گردد، او در اولین روز به زمین می افتد، شواهد دال بر این است که عدم آموزش در مورد چگونگی راه رفتن با عصا موجب افتادن وی گردیده و گزارش بیمار هیچ نکته ای در مورد آموزش مددجو را نشان نمی دهد.

✓ مراحل زایمان مادر پیشرفت نمیکند، پرستار نسبت به علائم دیسترس جنین آگاه نیست، به متخصص زنان و زایمان اطلاع داده نشده است، صدمات غیر قابل برگشت مغزی در جنین ایجاد شده است.

دادخواهی تخلف :

زمانی که بیمار معتقد است قصور پرستار یا سایرین موجب صدمه شده است یکی از سه مورد زیر پیش می آید:

۱- پرستار به عنوان متهم:

- وکیل مدافع امنیت پرستار را از طریق خود پرستار یا مرکز اشتغال تامین می کند.
- پیشنهاداتی برای پرستار متهم شامل موارد زیر است:
- ✓ مورد را برای هیچ یک از افراد مرکز توضیح ندهید.
  - ✓ گزارشات بیمار را اصلاح نکنید و دستکاری پرونده بزرگترین اشتباه شماست.
  - ✓ با وکیل خود همکاری و هیچگونه اطلاعاتی را از وکیل خود پنهان نکنید.

۲- پرستار به عنوان شاهد جرم:

پرستار بعد از ادای سوگند باید بر پایه اطلاعات دست اول از واقعه و نه فرضیات شهادت دهد. زمانی که پرستار نسبت به حقایق مشکوک است باید به سادگی اظهار کند که چیزی را به یاد نمی آورم.

۳- پرستار به عنوان شاهد متخصص:

حضور جهت اینکه آیا مراقبت های پرستاری با تکیه بر معیارهای قابل قبول ارائه شده است. که باید از قوانین کشوری، تخلفات در پرستاری و مقولات قانونی اطلاع داشته باشند.

حفاظت های قانونی پرستاران :

- ✓ قرار داد ها
- ✓ صلاحیت اجرایی
- ✓ آموزش به بیمار
- ✓ اجرای دستورات پزشک
- ✓ گزارش نویسی
- ✓ بیمه مسئولیت حرفه ای
- ✓ پرسنل کافی

PracticeNurse
Competency Training 2017

Free Nurse Report Sheets

RegisteredNurseRN.com

مهمترین و پر کاربرد ترین تئوری های اخلاقی عبارتند از :

✓ نظریه سودمند گرایی یا غایت گرایی (Utilitarianism)

این تئوری اخلاقی می کوشد معیاری برای تفکیک کنش های درست و غلط ایجاد کند.

اصول سودمند گرایی :

۱- اصل نتیجه گرایی: درست بودن یا غلط بودن کنش به وسیله خوبی و بدی نتایجی که از آن جریان می یابد تعیین می شود.

۲- اصل خوشی و لذت: تنها چیز خوب به خودی لذت و تنها چیز بد به خودی خود درد است.

۳- اصل بزرگترین شادی: درستی یک کنش به وسیله وسعت ایجاد بیشترین خوشحالی برای بیشترین تعداد مشخص می شود.

نظریه وظیفه گرایی (Deontology) :

تمرکز بر نتایج کنش ها نیست. جوهره ی این تئوری این است که ما باید وظایف خود (باید یا نباید) را انجام دهیم.

طبق این تئوری عمل به استانداردهای مراقبتی و وظایف تعیین شده برای هر حرفه در محدوده عملکرد اخلاقی قرار می گیرد حال نتیجه هر چه می خواهد باشد.

این دو تئوری آشتی ناپذیر هستند و در کار و عمل واقعی، تصمیم گیری های اخلاقی ترکیبی از هر دو تئوری است.

فرآیند پرستاری :

بررسی و شناخت:

برای تعیین افراد درگیر در تصمیم گیری
تعیین موضوع یا سوال اخلاقی

برنامه ریزی و اجرا :

توجه به اصول اخلاقی

مداخلات:

مذاکره در کمیته اخلاق تا رسیدن به توافق
تصمیمات اخلاقی اغلب به صورت راحت تجربه نمی شود.

ارزشیابی

ارزشیابی:

- ✓ آیا فرد تصمیم گرفته است؟
- ✓ چه اقداماتی برای جلوگیری از وقوع موقعیت های مشابه انجام شود؟
- ✓ آیا به نتایج دستیابی شده اگه نشده چرا؟

علمی که تو را گره گشاید بطلب   زان پیش که جان از تو برآید بطلب
آن نیست که هست می نماید بگذار   آن هست که نیست می نماید بطلب

مولوی

از توجه شما متکرم

